

Motion till riksdagen 2009/10:U337

av Max Andersson m.fl. (mp)

Mänskliga rättigheter under ockupation

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige i sin utrikespolitik i ord och handling bör stå upp för internationell solidaritet i fråga om respekten för samt skyddandet och främjandet av de universella mänskliga rättigheterna och friheterna.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att främja och stödja initiativ till en internationell utredning ledd av FN om brott mot folkrätten och de mänskliga rättigheterna under ockupationen av och anfallet mot Gaza.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Israel, genom sin ratificering av barnkonventionen i internationell rätt, ska respektera, skydda och främja barns rättigheter.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör kräva ersättning av israeliska myndigheter för de genom Sida finansierade skolor och sjukhus som bombats av israelisk militär i Gaza.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett svenskt initiativ för bevarandet av världskulturarv och religionsfrihet i Jerusalem.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige med omedelbar verkan bör avsluta allt vapensamarbete med Israel.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att EU fryser alla samtal om uppgradering av Israels politiska och ekonomiska relationer tills konkreta resultat uppnåtts av Israel gällande respekten för de mänskliga rättigheterna.

Fel! Okänt namn på

Sveriges åtagande för mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik

Sverige har en stark internationell ställning i fråga om respekten för, skyddandet av och främjandet av mänskliga rättigheter och friheter. Regeringen har i sin skrivelse 2007/08:109 fastlagt att de universella mänskliga rättigheterna ska genomsyra svensk utrikespolitik. ”Sveriges arbete med att främja respekten för mänskliga rättigheter i andra länder bygger på en vilja att ge stöd där det behövs och kritik där det är befogat. Sverige vill och måste reagera på kränkningar av de mänskliga rättigheterna, varhelst de förekommer. Det gör vi genom att medverka till att EU, liksom FN och andra multinationella aktörer uppmärksammar situationen för de mänskliga rättigheterna, genom egna och gemensamma offentliga uttalanden, tal och uppvaktningar. Genom närvaro, rapportering och stöd till oberoende experter ... bidrar till att påtala och stoppa allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna.” (Skr. 2007/08:109 s. 40).

Den situation som råder i Mellanöstern innebär grova kränkningar av samtliga mänskliga rättigheter för de människor som lever i områden utan verkligt självstyre, där åtskillnad görs p.g.a. nationell, religiös, politisk och etnisk tillhörighet. Palestinier som lever i områden underkastad israelisk kontroll har samma mänskliga rättigheter enligt FN-deklarationen. 192 länder är medlemsstater i FN, vars arbete syftar till fred och respekt för de mänskliga rättigheter som beskrivs FN-deklarationen, Artikel 2: ”Envar är berättigad till alla de fri- och rättigheter, som uttalas i denna förklaring, utan åtskillnad av något slag, såsom ras, hudfärg, kön, språk, religion, politisk eller annan uppfattning, nationellt eller socialt ursprung, egendom, börd eller ställning i övrigt. Ingen åtskillnad må vidare göras på grund av den politiska, juridiska eller internationella ställning, som intages av det land eller område, till vilket en person hör, vare sig detta land eller område är oberoende, står under förvaltarskap, är icke-självstyrande eller är underkastat någon annan begränsning av sin suveränitet.”

Erkännande från svensk sida av politiska och medborgerliga rättigheter

Palestinska områden är begränsade under israelisk kontroll. Grundläggande politiska friheter kränktes när de palestinska demokratiska valen och även koalitionsregeringen 2006 bojkottades av Israel och allt bistånd till palestinska områden frystes i över ett år. En palestinsk regering har idag inte mandat under ”självstyret” att hålla fredsförhandlingar med israeliska regeringen, detta sker istället via organisationen Palestine Liberation Organization (PLO).

De palestinska flyktingar, interna samt i grannländer, som idag saknar medborgarskap, samt de palestinier som lever i och utanför Israel har rätt till

nationalitet, till medborgarskap samt till att deras mänskliga rättigheter respekteras, skyddas och främjas.

Bosättningarna som israeliska myndigheter uppför på palestinskt territorium är olagliga enligt internationell rätt, fjärde Genèvekonventionen, och strider mot den mänskliga rättigheten till rörelsefrihet reglerad i Artikel 13 i FN-deklarationen från 1948.

Sverige bör i uttalanden och handling genom att inte bojkotta demokratiska val erkänna palestiniernas politiska och medborgerliga rättigheter samt uttala sig kritiskt angående kränkningar av dessa.

Fördömmande från svensk sida av kränkningar av sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter

Den israeliska staten har kontroll över 80 procent av vattenresurserna på Västbanken. Isoleringen av människor och hindrandet av fri handel med och inom de palestinska områdena har lett till att människor på Västbanken och i Gaza är beroende av internationellt bistånd när deras rätt till arbete, mat och bostad kränks under rådande politiska förhållanden. Gränserna mot Gazaremsan har sedan hösten 2007 av Israel totalt spärrats av, vilket inneburit att 1,5 miljoner människors rätt till rörelsefrihet grovt kränkts. Avspärningen av Gaza ledde till isolering av dessa människor och förhindrade respekten för och främjandet av sociala och ekonomiska rättigheter, såsom rätten till mat, sjukvård och arbete. Den humanitära katastrofen är ett faktum efter Israels anfall mot Gaza, där över 1 000 människor, majoritet civila barn, kvinnor och män, dödades. Den humanitära situationen i Gaza är kritisk, och förnödenheter når inte fram. Vattnet utanför Gazaremsan kontrolleras av israeliska myndigheter, som än mer omöjliggör fiske, handel och transport av läkemedel.

Sverige bör kräva ersättning för de av Sida finansierade sjukhus och skolor som bombades under anfallet samt stödja FN:s generalsekreterares initiativ till en oberoende utredning av de brott mot folkrätten som skedde under bombningarna av Gaza.

Israels åtagande för barns rättigheter enligt barnkonventionen

Sedan 2002 har ca 5 200 palestinska barn anhållits av israeliska armén. Barnens mänskliga rättigheter till offentlig domstolsförhandling kränks, till offentligt försvar och deras rätt till frihet från tortyr. Enligt militärdomstolarna på Västbanken räknas barn som vuxna från 16 års ålder, till skillnad från civildomstolarna i Israel, där barn räknas som barn till 18 års ålder. Militära kontroller, murar och stängsel hindrar barns grundläggande fri- och rättigheter

Fel! Okänt namn på

på palestinska områden. Detta strider mot FN:s barnkonvention som Israel har ratificerat. En ratificering som innebär att barns rättigheter, reglerade i barnkonventionen gäller i Israel för alla barn under landets jurisdiktion. De grundläggande värderingarna i barnkonventionen delas av alla medlemsstater i FN (förutom USA och Somalia) och Sverige bör i sin utrikespolitik värna om barns rättigheter på palestinska områden. Därmed kräver Sverige att israeliska myndigheter ersätter de bombade skolor och sjukhus i Gaza som byggts med svenska skattemedel genom Sida samt aktivt möjliggör barns rörelsefrihet genom demontering av segregering murar, stängsel och passkontroller.

Svenskt initiativ för bevarandet av världskulturarv samt religionsfrihet

Jerusalem ska enligt FN:s delningsplan från 1947 ha internationell status, vilket avspeglar platsens gränslösa religiösa betydelse. Enligt en FN-resolution i säkerhetsrådet i augusti 1980 (nr 478) är staten Israels annektering av östra Jerusalem olaglig och i strid med en internationell rättsordning.

Sverige och EU bör verka för att Israel omedelbart avbryter expansionen i och kring östra Jerusalem. Sverige bör, med stöd av Svenska kyrkan, Judiska Församlingen och Muslimska Samfundet i Sverige, fördöma den etniska och religiösa rensning som idag sker av östra Jerusalem och främja de tre religionernas tillgång till sina heliga platser.

Sveriges internationella hållning för fred

Sverige bör avsluta sin import av militär utrustning från Israel som uppgår till en årlig kostnad på ca 30 miljoner kronor. Därtill bör Sverige dra tillbaka den tillsatta svenska militärattachén i Tel Aviv. Sverige bör avsluta samtliga former av militärt samarbete med Israel för att på så sätt värna fred och respekt för folkrätten.

Allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter och folkrätten

Den 9 juli 2004 antog den internationella domstolen i Haag ett rådgivande yttrande som bland annat slog fast följande:

- ? Att muren som Israel bygger på ockuperat palestinskt territorium, inklusive i och runt östra Jerusalem, och den medföljande politiken, är olaglig enligt internationell rätt.

Fel! Okänt namn på

- ? Att alla stater är skyldiga att inte erkänna den olagliga situation som uppförandet av muren innebär. Staterna får inte heller hjälpa till att upprätthålla den situation som skapats av muren. Alla stater som är parter av den fjärde Genèvekonventionen (191 stater, däribland Sverige och Israel) är skyldiga att se till att Israel följer den internationella humanitära rätten.
- ? Att Israel har skyldighet att respektera internationell rätt. Israel måste upphöra med byggandet av muren på ockuperad mark inklusive i och runt Jerusalem, och riva de delar av muren som redan byggts på dessa områden.
- ? Att Israel har skyldighet att ersätta alla skador som byggandet av muren medfört på ockuperat palestinskt territorium, inklusive i och runt östra Jerusalem.

Sverige bör påtala och finna gemensamma lösningar i EU och FN för att stoppa de allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter som nämnts ovan. Inom EU bör Sverige driva att alla samtal mellan EU och Israel om uppgradering av Israels politiska och ekonomiska relationer fryses tills Israel kan påvisa att konkreta resultat uppnåtts gällande respekten för de mänskliga rättigheterna.

Stockholm den 6 oktober 2009

Max Andersson (mp)

Bodil Ceballos (mp)

Peter Rådberg (mp)

Ulf Holm (mp)